

**Corpus Juris Canonici, Per Regulas Naturali Ordine
Digestas, Usuque Temperatas, Ex Eodem Jure, Et
Conciliis, Patribus, Atque Aliunde Desumptas, Expositi**

Opus, Tum In Rebus Obscuris Claritate, Tum Dispersis Collectione ac
delectu, in contrariis conciliatione, eximium, simulque Indicibus ac
Præfationibus, Notisque quamplurimis & exquisitis illustratum, ; In Tres
Tomos divisum

Complectens Prolegomena Ad Jus Canonicum In Se Et Universim
Consideratum

Gibert, Jean-Pierre

Coloniæ Allobrogum, 1735

Quæst. X. An in Occidente ante Sæculum IX. fuerint Primates, sive
Episcopi, qui pluribus Archiepiscopis præsent?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74413)

non introducat, sed à Consuetudine introductam confirmet; imò antiquiorem fuisse colligitur ex eo, quòd Consuetudo, quã jus Ecclesiasticum acquiritur, legitime præscripta esse debeat, ac ad illam Præscriptionem quadragenaria saltem possessio requiratur; prædicta quoque Consuetudo ex his esse potuerit, cujus initium Hominum memoria excedit.

Quinta Exemptio non est Quartæ ab similibus; in hoc enim differt solum, quòd in illa nedum de Jurisdictione Capituli, per Privilegium acquisitã, sed etiam de simili Jurisdictione aliorum Clericorum agatur, quòdque non correctionem Canonicorum ex officio faciendam respiciat, sed facultatem audiendí querelas contã Deputatos servitio Capituli, aliorumvè Clericorum: Canon, qui de illã loquitur, ex INNOCENTIO III. circã an. 1210. Episcopo Belvacensi scribente desumitur; hinc tamen concludere non licet, tunc temporis ortam esse, cum illam INNOCENTIUS non concedat, sed tantum probet, posito quòd ex Indulgentiã, vel ex Consuetudine legitima proficiatur.

Circã Canonem, quo Quarta probatur Exemptio, non omittendum, Jurisdictionem, quã gaudet Capitula exempta, ab Episcopo independentem non esse, cum ad illius commonitionem vel iussionem illam exercere debeant, & nisi intrã terminum ab eodem constitutum illam exerceant, illam amittant in Episcopi commodum, qui Canonicos perindè corrigere valet, ac si nullam Capitula illos corrigendi facultatem haberent.

QUÆSTIO. IX.

An Metropolitanorum in Suffraganeos Jurisdictione dici debeat Privilegium?

Tanta est Privilegii cum Exemptione Connexio, ut antequam finiatur de Exemptione Sæculari Tractatio, prætermittã hæc circã Privilegia Quæstio examinanda visa sit.

Querendi causa: Metropolitanorum Jurisdictione è Jure Communi emanat, cum ergò Privilegium ab illo Jure Exceptio sit; Jurisdictione prædicta, Privilegium non dicenda videtur.

Respondetur, eã non obstante ratione, istam Jurisdictionem in Variis Juris Textibus Privilegii nomine donari; nam I. C. 2. CAUS. XXV. QUÆST. II. tam prout à Gratiano refertur, quam prout in notã à Correct Rom. additã habetur, Jurisdictione cujusque Ecclesiæ in aliam Privilegium nominatur; nam per Privilegia Ecclesiarum, quæ illata manere præcipit, tam Jurisdictionem, quam alia Jura intelligit. 2. C. 6. ead. CAUS. & QUÆST. ubi S. LEO de Metropolitanorum Jurisdictione expressè loquens, illam Privilegium nominat, dum Apostolicæ Sedis Vicario dicit vices suas delegare, eã lege, ut Metropolitanorum Privilegia serventur.

QUÆSTIO. X.

An in Occidente antè Sæculum IX. fuerint Primates, sive Episcopi, qui pluribus Archiepiscopis præessent?

Ex Decisione hujus Quæstionis patebit, an per illa Sæcula potuerint esse Metropolitanani Exempti? Eo etiam solo sine proponitur.

Querendi causa: Sunt Eruditi Viri, qui per totum hoc tempus Primatibus caruisse Occidens affirmant.

Respondetur, ex variis Juris Textibus colligi contrarium; de Primatibus siquidem expressè loquuntur, ut de re in Occidente existente, Can. 1. & 2. DIST. XCIX. desumpti ex Epistolis ad Italia Galliarum Episcopos scriptis ab ANACLETO & ab ANICETO. De iis etiam loquuntur expressè, tanquam de re in Occidente existente, C. 3. CAUS. II. QUÆST. VI. desumptus ex Epistola ejusdem ANACLETI ad Universos Episcopos scripta. Etsi autem hæ Epistolæ ANACLETI & ANICETI non sint, sed ipsis suppositæ, constat tamen scriptas antè IX. Sæculum, nam ineunte hoc Sæculo citantur: arqui verisimile non est, illum, qui ANACLETO vel ANICETO hæ Epistolas supposuit, adeò dementem fuisse, ut illos Pontifices de Primatibus loquentes inducat ad Occidentis Episcopos tan-

quam de re apud istos existente, si saltem suo tempore non extitissent in Occidente Primates: præterea Impositoris hujus finis non alius fuisse videtur, nisi ut Ecclesiasticam sui avi Politiam veteribus firmaret testimoniis. Quod de Epistola ANACLETI & ANICETI dictum est, ad Epistolam CLEMENTIS & LUCI vel STEPHANI I. è quibus desumpti sunt C. 1. & 2. DIST. LXXX. quæque de Institutione Primatum & Patriarcharum à PETRO factã in Civitatibus, in quibus Gentiles Primates habebant, vel Primos Flamines, vel Archiflamines, extendendum est.

Confirmari potest ad Quæstionem propositam Responso ex C. 3. CAUS. XXV. QUÆST. II. Desumitur ex GREGORIO Augustino Anglorum Episcopo Responso IX. ann. 604. In illo dicit Augustino GREGORIUS, se in Episcopos Galliarum autoritatem illi non dare, quia Episcopus Arelatenfis ab antiquis Prædecessorum suorum temporibus Pallium accepit, istumque autoritate perceptã privare non debet; præcipit que eidem, ut si per Galliarum Provincias transeat, ac ex autoritate aliquid agendum fuerit cum prædicto Arelatenfi Episcopo, id agat; indè enim sequitur vel tunc in Galliis nullum alium fuisse Metropolitanum, quam Arelatensem Episcopum; vel istum fuisse Primatem: Prius communiter respicitur, Posterius ergò verum censendum.

Dici non potest, Arelatensem Episcopum fuisse Vicarium Apostolicum, & hujusmodi Vicarium à Primatibus multum differre; Nam vel fuit Vicarius Temporalis & ex Commissione, vel Perpetuus ratione Sedis; non Prius, Gregorius enim insinuat, Episcopum Arelatensem suam in Episcopos Galliarum autoritatem accepisse cum Pallio, Vicarius autem Temporalis autoritatem eo modo suam non accipiebat: si Posterius, Arelatenfis Episcopus Primas erat, cum Vicarius Apostolicus ratione Sedis, nihil aliud esset, quam Primas.

Quod in hæc Quæstione supponitur ut certum, nempe IX. Sæculo Primates in Occidente extitisse, patet ex Can. 8. CAUS. IX. QUÆST. II. in quo NICOLAUS testatur ann. 864. Sigebodum Narbonensem Archiepiscopum apud se conquestum fuisse, se vexari à Radulfo Bituricensi Patriarchã, in eo quòd Iste suam Jurisdictionem usurparet: nomen autem hoc Patriarcha, ad minus significabat Primatem, qui dicitur Minor Patriarcha.

QUÆSTIO. XI.

An Exemptiones Sæculares favorabiles minus sint, quam Regulares? atque, ut res in Exemplo posita clarior fiat, Queritur, verbi gratiã, an Exemptio Monasterii ab Episcopi Jurisdictione, favorabilior sit, quam Capituli Sæcularis Exemptio ab eadem Jurisdictione?

Querendi causa: Non idem vitæ genus in Episcopis ac in Monachis, ac quamvis lectione illud optimè callerent, experienciã tamen usuque non noverunt, undè sanè minus de illo judicare poterant, quam Monachi: hinc quoad Vitam Monasticam justa videtur Monachorum ab Episcopi Jurisdictione Exemptio; In Capitulo autem Sæculari locum non habet ista ratio, præterea Monasteria in Congregatione posita, Praelatos Regulares habent, qui illa corrigant, & alios, qui Correctores unã cum Monasteriis visitent, & corrigant; quod nec etiam Capitulo Sæculari convenit.

Respondetur, Capitulum Sæculare allegare pro se rationes posse, quas Monasterio afferre non licet, sunt sæpè sæpius inter Capitula & Episcopos Contentiones Temporales, propter quas, si Jurisdictioni Episcoporum subsint Capitula, ab Episcopis vexari poterunt, Contentiones autem istæ oriuntur ex eo, quòd nonnulla Jura, Terras, Ecclesias, aliaque hujusmodi communia habeant Episcopi cum Capitulis, cum quibus aliàs idem Corpus constituebant, omniaque communia habebant. Nihil autem tale Monachis convenit.

Præterea Ratio illa potentior videtur, quam quæ primò pro Monachis allegata est, cum ista nimis probet; hinc enim inferre fas esset, quòd nedum Moniales, quarum pleræque Episcopo semper subjectæ fue-